

Rikslønnsnemndas kjennelse av 6. februar 1965.

i sak nr. 35/1965: 1964

Staten v/Lønns- og prisdepartementet, Forsvarsdepartementet
og Statens Kantiner

på den ene siden

Landsorganisasjonen i Norge og Norsk Tjenestemannslag

på den andre siden

i forbindelse med revisjon av overenskomsten i 1964 for
kantinebestyrere og betjening ved Statens Kantiner.

Nemndas sammensetning:

Sorenskriver Kai Knudsen, formann.

Direktør Alv Wikne.

Sekretær Reidar Bråthen.

Direktør Wikne og sekretær Bråthen er utpekt av partene i
tvisten. Førstnevnte stemmer på arbeidsgiversiden og sistnevnte
på arbeidstakersiden.

Med hjemmel i § 2, 4. ledd i lov av 19. desember 1952 om lønns-
nemnd i arbeidstvister og med samtykke av partene, har forman-
nen bestemt at lønnsnemnda i denne sak skal settes med 3 med-
lemmer.

Partene møtte for lønnsnemnda, gjorde rede for saken og nedla
påstand i møte den 15. januar 1965.

År 1965, den 6. februar, avsa lønnsnemnda sådan

k j e n n e l s e:

Saken gjelder revisjon av 2 overenskomster mellom staten
v/Lønns- og prisdepartementet, Forsvarsdepartementet og
Statens Kantiner på den ene siden og Landsorganisasjonen i
Norge og Norsk Tjenestemannslag på den andre siden. Begge
overenskomster var oppsagt til 31. oktober 1964. Da for-
handlinger og megling ikke førte til enighet om nye over-
enskomster, ble partene - etter Riksmeglingsmannens forslag
- enige om å la tvisten avgjøre etter lov om lønnsnemnd i

arbeidstvister av 19. desember 1952.

Statens Kantiner er etablert som et ledd i velferdsarbeidet befalet og mannskapene i forsvaret, og har som oppgave å drive serveringssteder og utsalg av diverse varer ved de militære forlegninger under øvelse m.v.. For bestyrere og betjeningen ved disse kantiner for forsvarets personell, er lønns- og arbeidsvilkårene fastsatt i den såkalte "Kantineoverenskomst".

Statens Kantiner har også som oppgave å forestå driften av sivile lunsjrom m.v. for andre statlige institusjoner, hvor myndighetene finner det ønskelig eller hensiktsmessig. Lønns- og arbeidsvilkårene for betjeningen ved disse kantiner er fastsatt i den såkalte "Lunsjromsoverenskomst". Den omfatter for tiden betjeningen ved 40 lunsjrom i Oslo-området.

Statens Kantiner er en såkalt "nullbedrift" i statsbudsjettet. Det skal søkes etablert regnskapsmessig balanse ved prisregulering og rasjonalisering.

Begge overenskomster ble sist revidert i 1963 etter forslag fra Riksmeglingsmannen. Lønnssystemet ble da omlagt fra minstelønn til normallønn. Lønns- og arbeidsvilkårene ble så langt dette var forenlig med forutsetningen for driften av Statens Kantiner, tilnærmet det som gjelder for statens tjenestemenn.

Under forhandlingene for lønnsnemnda har partene vist til protokoll av 24. november 1964, hvoretter det er oppnådd enighet om "Kantineoverenskomstens" del 1, som gjelder kantinebestyrerne. De skal ha samme lønnsregulering som for statens tjenestemenn og tilsvarende adgang til justeringsforhandlinger. Saken gjelder derfor bare bestemmelsene for betjeningen i de to overenskomster.

Norsk Tjenestemannslag har krevet inntatt som nye bestemmelser i overenskomsten følgende regler som gjelder for statens tjenestemenn: Bestemmelser om nattidsberegning, slik at 1 times arbeid mellom kl. 20.00 og kl. 06.00 regnes som 1 1/3 time, bestemmelse om 100 % overtidsbetaling for beordret overtid på søn- og helligdager og dager før disse etter ordinær arbeidstids slutt, bestemmelse om søndagstillegg slik at betjening som av

hensyn til tjenesten må arbeide på søndager får et tillegg på kr. 2,50 pr. arbeidet time mellom lørdag kl. 18.00 og søndag kl. 24.00.

For övrig vises til Norsk Tjenestemannslags skriftlige fremstilling med påstand.

Staten har gjort gjeldende at revisjonen av disse 2 overenskomster må skje i samsvar med Riksmeglingsmannens forslag av 15. mai 1964 til ny overenskomst for statens tjenestemenn. Den poengterer at de nåværende driftsforhold ved Statens Kantiner ikke gir økonomisk dekning for disse lønnstillegg. En imøtekommelse av tjenestemannslagets krav utover dette vil måtte føre til tiltak i retning av nedleggelse av kantiner og innskrenkning av personalet.

Det er ellers påpekt at ved de militære kantiner ligger det i sakens natur at betjeningen nettopp må arbeide om kveldene og i helgene. Det er på disse tider det militære personell har behov for kantinene, og en vesentlig del av arbeidstiden må nødvendigvis legges til disse tidsrom. Alt overtidsarbeid godtgjøres idag med 50 %. Hvis endel av overtidsarbeidet skal godtgjøres med 100 %, må konsekvensen bli at de to første timer betales med 35 %.

Om enkelte endringer i overenskomsten er det ikke reist innvendinger, og for så vidt vises til kjennelsens slutning.

Lønnsnemndas avgjørelse er truffet under dissens.

Formannen og Wikne vil bemerke:

Revisjonen av overenskomstene for personalet ved kantinene må sees i sammenheng med de lønnsoppgjør som har funnet sted ved tariffrevisjonene i 1964.

Tariffoppgjørene mellom arbeidslivets organisasjoner har fulgt de retningslinjer som ble trukket opp ved Rikslønnsnemndas kjennelse av 11. mai 1964 for vårfagene mellom NAF og LO. Overenskomstene er stort sett prolongert med de generelle tillegg, lavtlønnstillegg og endrede overtidsbestemmelser som lønnsnemnda fastsatte.

Ved Riksmeglingsmannens forslag av 15. mai 1964 for de offentlige tjenestemenn ble det tatt hensyn til at deres lønninger hadde stått urørt i 2 år, i motsetning til det private næringsliv som hadde hatt tariffrevisjon i 1963. Siden tjenestemennenes forrige oppgjør i 1962 og til oppgjøret for det private næringsliv i 1963 hadde det vært en større prisstigning, og dette ble det kompensasjon for i forslaget. For øvrig ble lønnsnemndas kjennelse betraktet som retnings- eller normgivende.

Lønnsoppgjøret for statens tjenestemenn er basert på å være et samlet oppgjør, hvor det utover de generelle lønnstillegg bare skal bli spørsmål om berettigede justeringer innenfor en ramme av 0,4 - 0,5 %. Dette er godtatt av tjenestemennenes organisasjoner, og det kan ikke bli spørsmål om å sette noen gruppe som følger statens lønnsregulativ i en særstilling medmindre det foreligger skjevheter eller urimeligheter som det er vektige grunner for å rette opp ved dette oppgjør.

Fra Tjenestemannslagets side er det her særlig lagt vekt på søndagstillegget, nattidsberegningen og overtidsgodtgjørelsen som er gunstigere for andre kategorier som det er naturlig å sammenligne kantinebetjeningen med. Det er spesielt vist til at disse tre tillegg for ubekvem arbeidstid ble forbedret ved lønnsoppgjøret for tjenestemennene.

Flertallet vil peke på flere forhold som taler mot å gjennomføre disse bestemmelser i kantineoverenskomsten ved denne tariffrevisjon.

Kantineoverenskomsten ble sist revidert så sent som fra 1. november 1963, og ved gjennomføringen av det nye lønssystem ble det gitt gode lønnstillegg. Herunder ble også tatt i betraktning at betjeningen ved de militære kantiner har en ubekvem arbeidstid.

Flertallet er enig i at disse overenskomster får samme lønnsregulering som de andre som følger statens lønnsregulativ, Men kantinepersonalet får da den fordel fremfor de øvrige som hadde lønnsrevisjon i 1963 at de også får et lønnstillegg som for statens tjenestemenn begrunnet i prisstigningen fra 1962 til 1963.

Flertallet legger videre vekt på at søndags- og nattillegg ikke gjelder i alle overenskomster med staten og at den overtidsbestemmelse som gjelder for kantinebetjeningen også finnes i andre overenskomster. Etter de opplysninger som foreligger er det ikke gjennomført endring av slike bestemmelser i år for noen andre grupper. Det er ikke rimelig grunn til å gjennomføre disse forbedringer alene for kantinebetjeningen ved årets tariffoppgjør.

For øvrig vises til slutningen.

Nemndas medlem Reidar Bråthen kan ikke slutte seg til flertallets votum. Medlemmet viser til at praktisk talt alle avtaler om lønns- og arbeidsvilkår for ansatte i den offentlige sektor inneholder bestemmelser om kompensasjonsordninger for ubekvem arbeidstid.

En del av det samlede lønnstillegg for statens tjenestemenn for perioden 1964 - 1966 ble brukt til en forbedring av kompensasjonsordningene for de grupper som har ubekvem arbeidstid. De forbedringer som ble foretatt i nevnte kompensasjonsordninger har ytterligere forringet kantine- og lunsjromsbetjeningens samlede lønns- og arbeidsvilkår i forhold til andre ansatte i staten.

Medlemmet mener det her foreligger en urimelig skjevhet som det ville være riktig å rette opp ved denne tariffrevisjon.

S l u t n i n g:

Overenskomsten for kantinebestyrere og betjening ved Statens Kantiner og betjening ved Statens Kantiners lunsjrom i Oslo-området prolongeres med de endringer partene er blitt enige om i protokoller av 24. november 1964 og 2. desember 1964 og for øvrig med følgende endringer:

1. Betjeningen ved Statens Kantiner og betjeningen ved lunsjrommene ved Statens Kantiner gis et lønnstillegg på 8,9 % med virkning fra 1. november 1964 og ytterligere et tillegg på 1,25 % med virkning fra 1. april 1965.

2. Kantineoverenskomstens § 7, første avsnitt, første punktum skal lyde: "Hvis det periodevis er behov for en eller flere arbeidere som ikke skal tjenestegjøre på full arbeidstid, lønnes disse etter timelønssatser".
3. Kantineoverenskomstens § 10, annet ledd, og Lunsjromsoverenskomstens § 5, annet ledd, skal lyde:

"Ved beregning av kompensasjon skal en times helligdagsarbeid regnes som 1 1/3 ordinær time. I tillegg utbetales med virkning fra 1. april 1965 kr. 0,50 pr. time. Der tjenesten er satt opp med turnusplaner, går fritiden inn i turnusen."
4. I Lunsjromsoverenskomstens § 4 tilføyes som ny protokolltilførsel:

"Partene er enige om å ta opp forhandlinger om endring av endel lunsjromsassistent II-stillinger til lunsjromsassistent I-stillinger og lønnes som kassererske II. Endringene skal gjelde inntil 10 stillinger og gjøres gjeldende fra 1. april 1965."
5. Utgangspunktet for beregning av alderstillegg er den 1. i måneden, slik at ansettelse til og med 15. i en måned har 1. som utgangspunkt og ansettelse fra den 16. har den 1. i påfølgende måned som utgangspunkt.
6. Partene opptar justerings- og normeringsforhandlinger for å rette opp mulige skjevheter på regulativet for de grupper som omfattes av overenskomstene. Forhandlingene om disse spørsmål tas opp så snart som mulig. Endringene skjer fra 1. april 1965 og for øvrig etter de samme retningslinjer som for statens tjenestemenn.
7. Overenskomstene gjøres gjeldende fra 1. november 1964 til 30. april 1966 og videre ett år om gangen hvis de ikke av en av partene sies opp med tre måneders varsel.
8. Det inntas indeksreguleringsbestemmelse som for statens tjenestemenn.

Kai Knudsen. (s)

Reidar Bråthen. (s)

Alv Wikne. (s)